

RĒZEKNES PILSĒTAS DOME
RĒZEKNES SĀKUMSKOLA

Reģistrācijas Nr. 3111903094
Kaļķu ielā 12, Rēzeknē, LV-4600
tālrunis/fakss 4623758, e-pasts: sakumskola@rezekne.lv

**KĀRTĪBA PAR VADĪBAS KOMANDAS UN PEDAGOGU RĪCĪBU,
JA TIEK KONSTATĒTA FIZISKA VAI
EMOCIONĀLA VARDARBĪBA PRET IZGLĪTOJAMO**

*Izdota saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu un Ministru kabineta 2009.gada
24.novembra noteikumu Nr.1338 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo
drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” 6.5. apakšpunktu, un Rēzeknes sākumskolas Iekšējās
kārtības noteikuma 88. punktu.*

I Vispārīgie jautājumi

Vardarbības termini Bērnu tiesību aizsardzības likuma 1.panta un šīs Kārtības ietvaros:
seksuāla vardarbība – bērna iesaistīšana seksuālās darbībās, ko bērns nesaprot vai kam nevar dot apzinātu piekrišanu;

fiziska vardarbība – bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums saskarsmē ar bērnu;

emocionāla vardarbība – bērna pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiska ietekmēšana (draudot, lamājot, pazemojot vai citādi kaitējot emocionālajai attīstībai);

agresija-jebkura mērķtiecīga uzvedība, kuras rezultāts ir kādas personas fiziska vai garīga ievainošana vai īpašuma sabojāšana vai iznīcināšana;

konflikts - šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.

1. Kārtības par Rēzeknes sākumskolas (turpmāk tekstā - sākumskola) izglītojamo, pedagogu, atbalsta personāla un direktora rīcību konfliktsituācijās un gadījumos, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk „kārtība”) mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību.
2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti vardarbības gadījumā radušies konflikti starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) radušies konflikti par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem.
3. Kārtībā noteiktas konkrētas darbības, kas izstrādātas sākumskolā konflikta un vardarbības situāciju risināšanai, kā arī prevencijas pasākumi gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē sākumskolu saistībā ar iespējamu pret izglītojamo vērstu vardarbību.
4. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai sākumskola papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas rīcības shēmu un veicamos pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamām bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo.
5. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto informācija, kuru par izglītojamo ieguvusi izglītības iestādes darbinieks, ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes vadītāja vai direktora vietnieces audzināšanas darbā.

II Izglītojamā rīcība, ja viņš kādas personas darbībā saskata draudus

6. Ja izglītojamais kādas personas darbībā saskata draudus savai drošībai, izjūt vai piedzīvo pazemojumu, draudus savai drošībai un dzīvībai, cieņas un goda aizskārumu, nekavējoties informē par to tuvāk esošo pedagogu (priekšmeta skolotāju, klases audzinātāju, atbalsta personālu).

III Pedagogu, atbalsta personāla un vadības rīcība, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo

7. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:
 - 7.1. Pedagoģs rīkojas atbilstoši Rēzeknes sākumskolas Iekšējās kārtības noteikumiem (86.punkts) un "Atbalsts pozitīvai uzvedībai" seku sistēmai Rēzeknes sākumskolā.
 - 7.2. Pedagoģs vai jebkurš skolas darbinieks, kurš konstatējis konkrētās situācijas nopietnību, nekavējoties ziņo klases audzinātājam, direktores vietniecei audzināšanas jomā, direktorei par konstatēto situāciju.
 - 7.3. Konfliktā iesaistītie izglītojamie un piesaistītais pedagoģiskais personāls raksta incidenta (situācijas) aprakstu par notikušo (priekšmeta skolotājs vai klases audzinātājs vai atbalsta personāls). Sākumskolas direktore vietniece veic darbu ar konfliktā iesaistītajām pusēm, saskaņā ar APU seku sistēmu. Par konfliktsituāciju, sarunu un pieņemtajiem lēmumiem tiek informēta skolas direktore un izglītojamo vecāki.
 - 7.4. Ja konflikta rezultātā kāds no izglītojamajiem ir fiziski cietis, tad cietušā apskati veic skolas māsa. Viņa informē vecākus un klases audzinātāju par izglītojamā veselības stāvokli; ja ir nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību.
 - 7.5. Ja pārkāpums ir identificēts kā smags pedagoģs informē direktori, direktore vietnieces, klases audzinātāju un atbalsta personālu (pēc APU seku sistēmas).
 - 7.6. Klases audzinātājs piesaista sākumskolas direktore vietniecei audzināšanas jomā vai sociālo pedagoģu mikroklimata izpētei un uzlabošanai klasē.
 - 7.7. Ar izglītojamo, kurš vardarbīgi izturējies, klases audzinātājs, direktore vietniece, atbalsta personāls veic individuālas pārrunas, lai noskaidrotu izturēšanās iemeslus, veicinātu izpratni par viņa rīcības sekām.
 - 7.8. Ja konfliktsituācija nav atrisināta vai konflikti atkārtojas, tad, pamatojoties uz pedagoģa, klases audzinātāja, cita skolas darbinieka vai izglītojamā vecāku rakstisku iesniegumu, skolas direktore aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.
 - 7.9. Ja konflikts turpinās vai atkārtojas, pedagoģs ziņo skolas vadībai.
 - 7.10. Ja konfliktā ir aizdomas par administratīvi vai krimināli sodāmiem pārkāpumiem, tiek ziņots policijai un /vai sociālajam dienestam.

IV Skolas direktore rīcība, ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību

8. Ja izglītojamais izglītības iestādē apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību:
 - 8.1. pedagoģs informē skolas direktori par izglītojamā uzvedību.
 - 8.2. Skolas direktore vai viņas pilnvarota persona nodrošina izglītojamam, kurš apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, mācības citā telpā sociālā pedagoģa vai cita pedagoģa klātbūtnē. Mācības citā telpā var ilgt no vienas mācību stundas līdz mācību dienas beigām.
 - 8.3. Ja situācija uzlabojas, izglītojamais kopā ar atbalsta personāla pārstāvi atgriežas uz nākamo stundu. Atbalsta personāls novēro izglītojamo un palīdz viņam iekļauties mācību procesā, novēro mikroklimatu klasē (vajadzības gadījumā).
 - 8.4. Skolas direktore rakstiski (papīra vai elektroniska dokumenta formā) nosūta izglītojamā vecākiem konkrētās situācijas iesaistīto pedagoģu/atbalsta personāla sniegto informāciju par izglītojamā uzvedību/rīcību. Pilnvarotā persona veic ierakstu E-žurnālā.
 - 8.5. Skolas direktore organizē APU sanākumi par konkrēto situāciju (APU seku sistēma).
 - 8.6. Skolas direktorei ir tiesības pieaicināt nepieciešamos speciālistus, lai nodrošinātu uzlabojumus izglītojamā uzvedībā un mācībās.
 - 8.7. Attiecīgā pašvaldība nodrošina atbalsta personāla pakalpojumus, ja izglītības iestādē nav šādu speciālistu.

9. Ja izglītojamā uzvedībā nav uzlabojumu un vecāki nevēlas sadarboties ar izglītības iestādi, bet situācijas risināšanā vēlas iesaistīt citus speciālistus, skolas direktore šo informāciju nosūta attiecīgām pašvaldības institūcijām.
10. Skolas direktorei ir tiesības pieaicināt nepieciešamos speciālistus, vajadzības gadījumā arī pašvaldības speciālistus vai pārstāvjus no Rēzeknes pilsētas Izglītības pārvaldes, sociālā dienesta, bāriņtiesas, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas un citus speciālistus, lai nodrošinātu konfliktsituācijas atrisinājumu.

V Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

11. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai citu sākumskolas darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai sākumskolas darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:
 - 11.1. pedagogs informē par konfliktu izglītojamā vecākus, uzaicina uz skolu un trīspusējā sarunā risina konfliktu (nepieciešamības gadījumā piesaistot sociālo pedagogu vai psihologu).
 - 11.2. sākumskolas darbinieks vēršas pie sociālā pedagoga vai sākumskolas direktores ar rakstisku iesniegumu, kurā ir veikts konfliktsituācijas apraksts.
 - 11.3. notiek pārrunas pie sociālā pedagoga vai sākumskolas direktores, piedaloties abām konfliktā iesaistītajām pusēm, izglītojamā vecākiem, kuru mērķis ir izlīgšana un vainīgās puses atvairošanās.
 - 11.4. ja izlīgums netiek panākts un tiek konstatēta tāda vainojamās personas rīcība, kurā saskatāmas administratīva vai krimināla nodarījuma pazīmes, konfliktā cietusī puse par notikušo rakstiski ziņo policijai.
 - 11.5. ja viena un tā pati persona sistemātiski (vairāk kā divas reizes) izraisa konfliktu, realizē fizisku un emocionālu vardarbību pret sākumskolas darbinieku, sākumskolas direktore ziņo tiesībsargājošām iestādēm (policijai, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai, sociālajiem dienestiem).

VI Vadības un izglītojamo vecāku rīcība konfliktu risināšanā

12. Ja radies konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai sākumskolas darbinieku, par kuru izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai sākumskolas darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku, veicamas šādas darbības:
 - 12.1. Izglītojamā vecāki raksta iesniegumu sākumskolas direktorei, kurā detalizēti apraksta konfliktsituāciju.
 - 12.2. Sākumskolas direktore pieprasa rakstisku paskaidrojumu no pedagoga vai sākumskolas darbinieka.
 - 12.3. Sākumskolas direktore veic situācijas izpēti un vienojas ar vecākiem par tikšanos.
 - 12.4. Veic pārrunas skolas vadība ar izglītojamā vecākiem par konfliktsituāciju.
 - 12.5. Pēc nepieciešamības sākumskolas vadības klātbūtnē kopā ar vecākiem veic pārrunas ar pedagogu vai sākumskolas darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā.
13. Ja vecāki ar pedagogu vai sākumskolas darbinieku konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:
 - 13.1. Sākumskolas direktore organizē APU sanākumi un izvērtē konfliktu.
 - 13.2. Pēc nepieciešamības APU sanāksmes darbā var pieaicināt izglītojamā vecākus vai likumiskos pārstāvjus un pašvaldības atbalsta speciālistus.
 - 13.3. Pēc notikuma izvērtēšanas (pēc nepieciešamības) sākumskolas direktorei ir tiesības pielietot disciplinārsodus (piezīme, rājiens) vai atstādināt darbinieku no darba.
 - 13.4. Sākumskolas direktore rakstiski atbild iesnieguma iesniedzējam par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

VII Izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi

14. Gadījumos, kad izglītojamaiss bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi, izglītības iestāde veic šādas darbības:
 - 14.1. klases audzinātājs sazinās ar vecākiem, lai noskaidrotu skolas kavējumu cēloni.
 - 14.2. kad bērns ierodas skolā, klases audzinātājs uzklasa bērna viedokli par situāciju.
 - 14.3. klases audzinātājs sadarbībā ar citiem skolas pedagogiem veic skolēna novērošanu klasē.
15. Situācijas, par kurām klases audzinātājam nekavējoties ziņo direktores vietniecei izglītības jomā vai sociālajam pedagogam un izglītības iestādes direktori:
 - 15.1. Aizdomas, ka bērns cieš no emocionālas, fiziskas vai seksuālas vardarbības.
 - 15.2. Saņemta informācija, ka bērns nav nakšņojis mājās.
 - 15.3. Klases audzinātājs pamanījis, ka bērna uzvedība izmainījusies (piemēram, uzvedība kļuvusi izaicinoša, rupja, bērns noslēdzies sevī, ir drūms).
 - 15.4. Klases audzinātājs pamanījis, ka bērnam nav sezonai piemērots apģērbs, mācību līdzekļi, vai arī bērns nav ēdis.
16. Ja vecāki par problēmsituāciju ir informēti gan mutiski, gan rakstiski (sagatavojot oficiālu vēstuli), bet neattaisnotie kavējumi turpinās, klases audzinātājs trīs darba dienu laikā informē direktores vietniecei izglītības jomā vai skolas sociālo pedagogu un direktori.
17. Sociālais pedagogs sadarbībā ar izglītības iestādes atbalsta personālu, klases audzinātāju un vecākiem analizē bērna neattaisnoto kavējumu cēloņus izmantojot gan skolēnu rakstveida paskaidrojumus, gan anketēšanu, gan individuālas sarunas, var veikt arī mājas apmeklējumus. Minētie uzdevumi tiek sadalīti speciālistiem izglītības iestādē.
18. Darba gaitā ir jāizvērtē vairāki iespējamie problēmas cēloņi, kas var būt saistīti ar:
 - 18.1. Problēmām izglītības iestādē.
 - 18.2. Bērna individuālo situāciju (veselības problēmas, mācību un uzvedības traucējumi, individuālas problēmas jeb pārdzīvojumi, kas saistīti ar attīstības vai traumatisko krīzi, u.c.).
 - 18.3. Problēmām ģimenē.
19. Pēc informācijas apkopošanas tā tiek nodota direktorei, kura tālāk lemj par saziņu ar izglītojamā vecākiem un atbildīgo bērnu tiesību aizsardzības iestāžu piesaisti situācijas noregulēšanai.

VIII Pedagogu, vecāku un atbildīgo personu iepazīšana ar kārtību un grozījumiem normatīvajos aktos

20. Direktores vietniece audzināšanas jomā iepazīstina pedagogus ar kārtību.
21. Klases audzinātāji iepazīstina izglītojamos ar kārtību, apliecinot to ar parakstu.

IX Noslēguma jautājumi

22. Skolas direktore ar ikreizēju rīkojumu ir tiesīga noregulēt jautājumus, kas nav atrunāti šajā kārtībā, lai pilnvērtīgi un nepārtraukti tiktu īstenotas kārtības funkcijas.

Direktore

Ilona Stramkale

Kārtība apspriesta skolotāju iknedēļas sanāksmē 05.02.2016.